حم (1) تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيم (2) إِنَّ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ (3) وَ فِي خَلْقِكُمْ وَ مَا يَبُثُّ مِنْ دَابَّةٍ آيَاتٌ لِقَوْمِ يُوقِنُونَ (4) وَ اخْتِلاَفِ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ وَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَ تَصْرِيفِ الرِّيَاحِ آيَاتٌ لِقَوْمِ يَعْقِلُونَ (5) تِلْکَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَ آيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ (6) وَيْلُ لِكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيم (7) يَسْمَعُ آيَاتِ اللَّهِ تُتْلَى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِراً كَأَنْ لَمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ (8) وَ إِذَا عَلِمَ مِنْ آياتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُواً أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ (9) مِنْ وَرَائِهِمْ جَهَنَّمُ وَ لاَ يُغْنِي عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا

شَيْئًا وَ لاَ مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أُوْلِيَاءَ وَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ (10) هٰذَا هُدًى وَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ أَلِيمٌ (11)

Ha-Mim. The revelation of the book is from Allah the exalted in power, full of wisdom. Verily in the heavens and the earth, are signs for those who believe. And in the creation of yourselves and the fact that animals are scattered (through the earth), are signs for those of assured faith. And in the alternation of night and day, and the fact that Allah sends down sustenance from the sky, and revives therewith the earth after its death, and in the change of the winds,- are signs for those that are wise. Such are the signs of Allah, which We rehearse to thee in truth; then in what exposition will they believe after (rejecting) Allah and his signs? Woe to each sinful imposter: He hears the signs of Allah rehearsed to him, yet is obstinate and lofty, as if he had not heard them: then announce to him a chastisement grievous! And when he learns something of our signs, he takes them in jest: for such there will be a humiliating chastisement. In front of them is hell: and of no profit to them is anything they may have earned, nor any protectors they may have taken to themselves besides Allah: for them is a tremendous penalty. This is (true) guidance and for those who reject the signs of their Lord, is a grievous chastisement of abomination.

ح-م-اس کتاب کا نزول اللہ کی طرف سے ہے جوز بردست اور حکیم ہے-حقیقت یہ ہے کہ آسانوں اور زمین میں بے شار نشانیاں ہیں ایمان لانے والوں کے لیے اور تمہاری اپنی پیدائش میں ،اوراُن حیوانات میں جن کواللہ (زمین میں) پھیلار ہاہے، بڑی نشانیاں ہیں اُن لو گوں کے لیے جویقین لانے والے ہیں۔ اور شب وروز کے فرق واختلاف میں ،اور اُس رزق میں جسے اللہ آسان سے نازل فرماتاہے پھراس کے ذریعہ سے مر دہ زمین کو جلاا ٹھاتاہے ،اور ہواؤں کی گردش میں بہت نشانیاں ہیں اُن لو گوں کے لیے جو عقل سے کام لیتے ہیں۔ یہ الله کی نشانیاں ہیں جنہیں ہم تمہارے سامنے ٹھیک ٹھیک بیان کررہے ہیں-اب آ خراللہ اور اس کی آبات کے بعد اور کون سی بات ہے جس پر بہ لوگ ایمان لائیں گے۔ تباہی ہے ہر اُس جھوٹے بداعمال شخص کے لیے جس کے سامنے اللہ کی آیات پڑھی جاتی ہیں ،اور وہاُن کو سنتاہے ، پھر پورے غرور کے ساتھا پنے کفریر اِس طرح اڑار ہتاہے کہ گویااس نے اُن کوسناہی نہیں ایسے شخص کو در دناک عذاب کامژ دہ سناد و- ہماری آیات میں سے کوئی بات جب اس کے علم میں آتی ہے تووہاُن کا مٰداق بنالیتاہے -ایسے سب لو گوں کے لیے ذلت کاعذاب ہے -اُن

کے آگے جہنم ہے۔جو کچھ بھی انہوں نے دنیا میں کمایا ہے اس میں سے کوئی چیز ان کے کسی کام نہ آئے گئی، نہ اُن کے وہ سرپرست ہی اُن کے لیے پچھ کر سکیں گے جنہیں اللہ کو چھوڑ کر انہوں نے اپناولی بنار کھا ہے۔اُن کے لیے بڑا عذاب ہے۔ یہ قرآن سر اسر ہدایت ہے،اور اُن لو گوں کے لیے بلاکا در دناک عذاب ہے۔ یہ جنہوں نے اپنے رب کی آیات کو ماننے سے انکار کیا۔

हा-मीम | इस किताब का नुज़ूल अल्लाह की तरफ़ से है जो ज़बरदस्त और हकीम है | हक़ीक़त यह है कि आसमानों और ज़मीन में बेश्मार निशानियाँ हैं ईमान लानेवालों के लिए | और त्म्हारी अपनी पैदाइश में और उन हैवानात में जिनको अल्लाह (ज़मीन में) फैला रहा है, बड़ी निशानियाँ हैं उन लोगों के लिए जो यकीन लानेवाले हैं और शब व रोज़ के फर्क व इखतिलाफ में और उस रिज्क में जिसे अल्लाह आसमान से नाज़िल फ़रमाता है फिर उसके ज़रीए से मुर्दा ज़मीन को जिला उठाता है, और हवाओं की गर्दिश में बह्त-सी निशानियाँ हैं उन लोगों के लिए जो अक्ल से काम लेते हैं | ये अल्लाह की निशानियाँ हैं जिन्हें हम तुम्हारे सामने ठीक-ठीक बयान कर रहे हैं । अब आख़िर अल्लाह और उसकी आयात के बाद और कौन-सी बात है जिसपर ये ईमान लाएँगे | तबाही है हर उस झूटे बद आमाल शख्स के लिए जिसके सामने अल्लाह की आयात पढ़ी जाती हैं, और वह उनको स्नता है, फिर पूरे गुरुर के साथ कुफ़ पर इस तरह अड़ा रहता है कि गोया उसने उनको सुना ही नहीं | ऐसे शख्स को दर्दनाक अज़ाब का मुज़दा सुना दो | हमारी आयात में से कोई बात जब उसके इल्म में आती है तो वह उनका मज़ाक़ बना लेता है | ऐसे सब लोगों के लिए ज़िल्लत का अज़ाब है | उनके आगे जहन्नम है | जो कुछ भी उन्होंने दुनिया में कमाया है उसमें से कोई चीज़ उनके किसी काम न आएगी, न उनके वे परपरस्त ही उनके लिए कुछ कर सकेंगे जिन्हें अल्लाह को छोड़कर उन्होंने अपना वली बना रखा है | उनके लिए बड़ा अज़ाब है | यह कुरआन सरासर हिदायत है, और उन लोगों के बाला का दर्दनाक अज़ाब है जिन्होंने अपने रब की आयात को मानने से इनकार किया |